

Ćwiczenia dla
uczniów 5-6 klas
szkoły podstawowej
i 1-2 klas
gimnazjum

- OPOWIEŚCI Z -
NARNI

PODRÓŻ WĘDROWCA DO ŚWITU

FILM W POLSKIEJ WERSJI JĘZYKOWEJ
W CYFROWYM

3-D

MATERIAŁY EDUKACYJNE

© 2010 Twentieth Century Fox Film Corporation and Walden Media, LLC. All rights reserved. THE CHRONICLES OF NARNIA, and all book titles, characters, and locales original thereto are trademarks of the C.S. Lewis Pre Ltd. and are used with permission.

WALDEN MEDIA

Witajcie na pokładzie *Wędrowca do Świt*!

„OBECNOŚĆ WASZYCH WYSOKOŚCI BYŁA JEDYNĄ RZECZĄ, JAKIEJ NAM BRAKOWAŁO W TEJ WSPANIAŁEJ PRZYGODZIE!”

DRODZY NAUCZYCIELE,

Wytwórnice filmowe Walden Media i Twentieth Century Fox powracają do cudownego świata ukazanego w powieściach C.S. Lewisa, przedstawiając kolejny film z cyklu „Opowieści z Narnii”: *Podróż „Wędrowca do Świt*”. W tym pełnym rozmachu widowisku filmowym Edmund i Łucja Pevensie, razem ze swoim kuzynem Eustachym, zostają wciągnięci – poprzez wiszący na ścianie obraz – na pokład „Wędrowca do Świt”, aby wziąć udział w wyprawie, której celem jest odnalezienie siedmiu baronów wygnanych z Narnii przez złego Miraza. Czekają ich niesamowite przygody na wielu tajemniczych wyspach, spotkania z dziwnymi istotami i walka z dybiającymi na ich życie wrogami, a na koniec ponowne spotkanie z ich przyjacielem i opiekunem – „Wielkim Lwem” Aslanem.

C.S. Lewis stworzył coś w rodzaju *Odysei* dla młodych czytelników, zapraszając ich do eksygującej wyprawy po burzliwych morzach osobistych wyzwań i pokus, życiowych punktów zwrotnych i szans.

Ten psychologiczny aspekt wyprawy odkrywczej ukazany został najpełniej w osobie Eustachego Klarencjusza Scrubba, małego snoba i egoistę, który bardzo lubi „przewodzić i pastwić się nad innymi”. Według Lewisa jedną z przyczyn, dla których Eustachy stał się „królem wszystkich parszywców”, jest to, że czytał złe książki. Pojawia się więc pytanie: „A jakie książki są *dobre*?”

Przemiana, jakiej podlega Eustachy na pokładzie „Wędrowca do Świt”, prowadzi do wniosku, że z królem Kaspianem przy sterze i Aslanem na dziobie ta fascynująca podróż jest nie tylko wielką przygodą dla wszystkich jej uczestników – oraz dla czytelników czy widzów – ale ma głębszy sens moralny. Na tym polega jej szczególnie magia.

SPIS TREŚCI

Strona 1.....ĆWICZENIE 1: Jedna wyprawa, wiele podróży

Strony 2-3.....ĆWICZENIE 2: Wyprawa

Strona 4.....ĆWICZENIE 3: „Wędrowiec do Świt”

Strona 5.....ĆWICZENIE 4: Kompas moralny

Tyłna okładka...Materiały dla nauczycieli

JAK KORZYSTAĆ Z TYCH MATERIAŁÓW

**Proponowane
tu ćwiczenia są
przeznaczone
dla uczniów 5-6 klas
szkoły podstawowej
i 1-2 klas gimnazjum**
Każda strona może być
kopiowana w celach
edukacyjnych.

O FILMIE

Powracamy do pełnego przygód, baśniowego „równoległego” świata stworzonego przez C.S. Lewisa, tym razem na pokładzie żaglowca „Wędrowiec do Świt”. Reżyserem tego nowego filmu z serii „Opowieści z Narnii” jest Michael Apted (*Goryle we mgle, Rzym, Córka górnik*), a autorami scenariusza Christopher Markus, Stephenem McFeely i Michael Petroni.

Źródła: Mapa w Ćwiczeniu 2 jest adaptacją mapy z książki Paula F. Forda *The Companion to Narnia*, HarperCollins Publishers, San Francisco 1994. Symbole heraldyczne w Ćwiczeniu 3 są zaczerpnięte z internetowej strony Michaela Greena www.allfamilycrests.com.

Imię i Nazwisko _____

JEDNA WYPRAWA, WIELE PODRÓŻY

Każda z osób na pokładzie „Wędrowca do Świt”, od walecznego i dzielnego Ryczypiska do „wyjątkowo nieuprzejmego” Eustachego Klarencjusza Scrubba, ma do odbycia swoją własną podróż, która pomoże jej stać się mądrzejszą i szlachetniejszą.

Eustachy i Ryczypisk muszą przebyć długą drogę, zanim spotkają się oko w oko. Oto jak ich opisuje C.S. Lewis:

— EUSTACHY KLARENCJUSZ SCRUBB —

„Eustachy Klarencjusz lubił zwierzęta, zwłaszcza żuki, jeśli były martwe i przybite szpilkami do kartonu. Lubił książki, jeśli tylko były pełne tak zwanych informacji oraz zdjęć nowoczesnych zbiorników na zboże albo tłustych, zagranicznych dzieci uczących się we wzorowych szkołach. Eustachy Klarencjusz nie lubił swoich kuzynów: Piotra, Zuzanny, Edmunda i Łucji Pevensie”

(Rozdział 1, s.9)

„Ale Ryczypisk żywi jeszcze inne, bardziej śmiałe nadzieje. – Wszystkie oczy zwróciły się na waleczną mysz. – Tak śmiała, jak duch, który mnie ożywia – rzekł Ryczypisk – choć być może tak mała jak mój wzrost. Otóż, dlaczego nie mielibyśmy dotrzeć do samego wschodniego krańca świata? I co możemy tam zobaczyć? Jeśli chodzi o mnie, to mam nadzieję, że znajdziemy tam krainę Aslana. Wielki Lew zawsze przybywa ze wschodu, zza morza”.

(Rozdział 2, s. 26)

TWOJA KOLEJ Użyj powyższych cytatów i wiedzy, jaką masz z lektury *Podróży „Wędrowca do Świt”*, aby odpowiedzieć na poniższe pytania:

1. Czy uważasz, że Eustachy ma bogatą wyobraźnię? A Ryczypisk? Uzasadnij odpowiedzi.
2. C.S. Lewis pisze, że Eustachy „nie czytał tych książek, które trzeba”. Jak myślisz, co miał na myśli? Czy miało to wpływ na jego stosunek do Ryczypiska? Spróbuj znaleźć w książce podpowiedzi na pytanie, jakie książki Lewis uważał za takie, które należy przeczytać.
3. Ryczypisk i Eustachy to dwa przeciwstawne charaktery. W jaki sposób te różnice mogą prowadzić do konfliktu? W jaki sposób mogą prowadzić do pojednania?

POJEDNANIE Akt przywrócenia przyjaźni lub zgody między osobami.

**TAJEMNICE
STATKU**

Żagłowiec użyty w filmie jest WIELKI. Waży 80 ton (tyle, co wieloryb biskajski) i został zbudowany z prawie 2 kilometrów tarcicy z lasów Oregonu.

WYPRAWA

MAPA REJSU WĘDROWCA DO ŚWITU OD KER PARAVELU AŻ DO KOŃCA ŚWIATA!

Czytając książkę, śledź trasę rejsu obranego przez króla Kaspiana i jego załogę.

- 1) Wpisz nazwy miejsc oznaczonych kolejnymi cyframi.
 - 2) Wpisz imiona baronów, których załoga spotkała lub odnalazła w tych miejscach.
- Wykorzystaj do tego listę nazw miejsc i listę imion siedmiu baronów

IMIONA BARONÓW: Lord Restimar • Lord Rup • Lord Oktezjan • Lord Argoz • Lord Mavramorn • Lord Bern • I

**KTO TO
POWIEDZIAŁ?**

„To wyspa,
na której sny stają
się prawdą”.

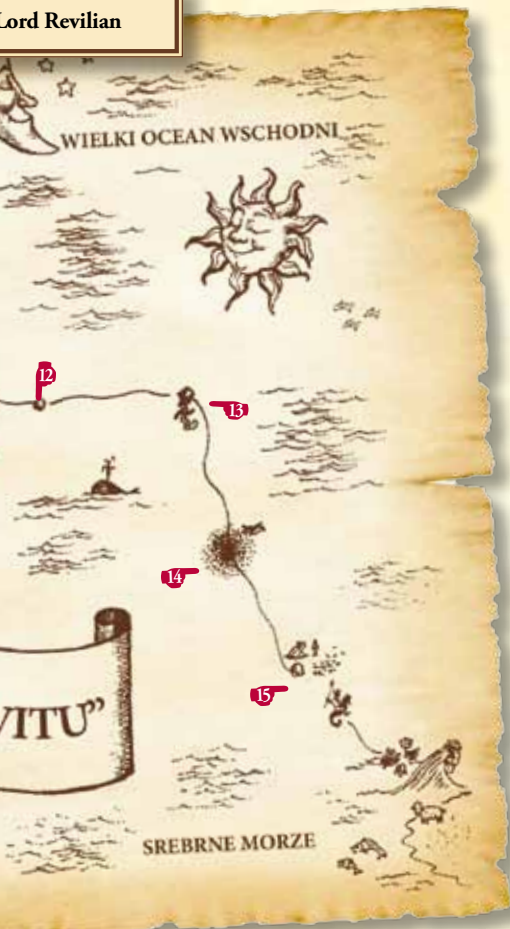
NAZWY MIEJSC: Terebint • Galma SAMOTNE WYSPY: Awra • Felimata • Bernstead
Spalona Wyspa • Wyspa Śmiertelnej Wody • Ciemna Wyspa • Wyspa Końca Świata • Smocza

Imię i Nazwisko _____

**KTO TO
POWIEDZIAŁ?**

„A więc nasza przygoda
zacznie się naprawdę
dopiero za Samotnymi
Wyspami”.

Lord Revilian

• Narrowhaven • Dorn **INNE WYSPY:** Wyspa Głosów
Wyspa **SIEDEM WYSP:** Redhaven na wyspie Brenn • Muil

1. Miejsce: _____
2. Miejsce: _____
3. Miejsce: _____
4. Miejsce: _____
5. Miejsce: _____
6. Miejsce: _____
Baron(owie): _____
7. Miejsce: _____
8. Miejsce: _____
9. Miejsce: _____
10. Miejsce: _____
Baron(owie): _____
11. Miejsce: _____
12. Miejsce: _____
Baron(owie): _____
13. Miejsce: _____
14. Miejsce: _____
Baron(owie): _____
15. Miejsce: _____
Baron(owie): _____

TWOJA KOLEJ 🐾

Dlaczego wyruszyli w tę podróż?

Co przysiągł uczynić Kaspian (z błogosławieństwem
Aslana), po zaprowadzeniu pokoju w Narnii?

BONUS Wyobraź sobie, że jesteś jednym
z członków załogi „Wędrowca do Świt”.
Wybierz z mapy trzy miejsca. Załóż swój własny
dziennik, w którym opiszesz, co się wydarzyło,
kogo spotkałeś i co tam zobaczyłeś!

KOMPAS MORALNY

Szutka nawigacji po morzach życia jest trudna, ale bardzo ważna. Trzeba wciąż dokonywać wyborów, a każda decyzja stwarza nowe możliwości. W „*Podróży Wędrowca do Świtu*” bohaterowie korzystają z trzech sposobów odnajdywania właściwej drogi: a) korzystają z własnych oczu i uszu; b) słuchają rad innych; czerpią mądrość i wiedzę z książek.

1 NA WYSPIE ŚMIERTELNEJ WODY

W tej samej chwili Edmund, który chyba miał jakieś kłopoty ze swoimi butami – w każdym razie nachylił się i oglądał je z bliska – wyprostował się gwałtownie i zawołał ostrym i donośnym głosem, jakemu nie można się sprzeciwić:

- Conąć się! Z dala od tej wody!

Wszyscy! Narzucił miast!

Wszyscy cofnęli się i wlepili w niego oczy.

- Spójrzcie – powiedział Edmund. – Spójrzcie na czubki

moiich butów.

- Trochę się założyły... – zaczął Eustachy.

- Założyły! Są teraz ze złota,

z tego złota – przetrwał mu Edmund. – Popatrzcie tylko. Dookrójcie. Nie ma już nawet ślady skóry.

A ciężkie są jak z ołowiu.
(*Rozdział 8, s. 128*)

2 ŁUCJA I KSIĘGA CZARODZIEJA

Po chwili milczenia [Aslan] przemówił znowu:

- Moje dziecko, myślę, że podслуchiwałaś.

- Podслуchiwałam?

- Słuchałaś tego, co mówiły o tobie twoje koleżanki.

- Ach, o to ci chodzi!... Przez myśl mi nie przeszło, że mogło to być podслуchanie.

Przeież to były czary.

- Podслуchanie innych za pomocą czarów jest takim samym podслуchaniem

jak każde inne.

I źle osądziłaś swoją przyjaciółkę. Jest

chwijna, ale naprawdę cię lubi.

(*Rozdział 10, s. 159-60*)

3 EUSTACHY NA SMOCZEJ WYSPIE

I przeczyście coś pełzo.

Gorzej, coś wyrażało.

Edmund i Łucja czy wy sami rozpoznałyście to

coś od razu, ale Eustachy nie przeczytał nigdy ani

jednej książki z tych, które należy przeczytać. To coś,

co wylazło z jaskini, było czymś, czego nigdy nawet sobie nie wyobrażał: długi pysek koloru ołowiu,

zmarowiak, czerwone ślepią, naga skóra nie pokryta piórami czy futrem, długie, gładkie ciało i włókące się po ziemi, łapy, których stawy łokciowe sterza-

ły ponad grzbiet jak u pająka, straszliwe szpony, zgrzytające po kamieniach skrzydła neteropera, całe

metry ogona i dwie strzółki dymu wydobywające się z nozdrzy. Eustachy nawet w myślach nie wypowie-

dział nigdy słowa „smok”, ale nawet gdyby je znał, niewiele by mu to teraz pomogło.
(*Rozdział 6, s. 89*)

TWOJA KOLEJ

Przeczytaj powyższe fragmenty i odpowiedz na te pytania:

1. Uważne obserwacje Edmunda prawdopodobnie uratowały im życie. Podaj przykład, w którym twoje własne oczy i uszy pomogły ci dokonać właściwego wyboru.
2. Łucja ufa Aslanowi jako swojemu przewodnikowi i nauczycielowi. A komu ty ufasz?
3. C.S. Lewis uważał, że gdyby Eustachy czytał różne rodzaje książek, byłby lepszy przygotowany na tę przygodę. Napisz, czego można się nauczyć z różnych rodzajów książek (np. powieści kryminalnych, fantastycznych itp.).

„WĘDROWIEC DO ŚWITU”

Co oznajmniają symbole na jego żaglu?

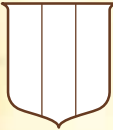

Żagiel „Wędrowca do Świtu” jest purpurowy. Są na nim dwa lwy stojące na tylnych łapach. Taka pozycja lwów oznacza „groźbę”, a purpura symbolizuje władzę królewską i sprawiedliwość. Są to elementy heraldyki. Heraldyka to nauka o herbach, czyli czegoś w rodzaju „wytwornych identyfikatorów”. Herby zaczęły się pojawiać w XII wieku, kiedy trzeba było jakoś zidentyfikować rycerzy zakutych w zbroje i hełmy z przyłbicą. Z czasem powstał cały system symboli używanych do identyfikacji rodów, przyjaciół i wrogów. **Co oznajmniają innym okrętom symbole heraldyczne na żaglu „Wędrowca do Świtu”?**

Użyj poniższych symboli heraldycznych do ozdobienia żagla swojego okrętu. Co ten żagiel będzie mówić o tobie?

IDENTYFIKACJA

- ustalenie czyjejś tożsamości, rozpoznanie kogoś.

WZORY	ELEMENTY		COLORY
 WŁADZA <i>Zwierzchnictwo, mądrość</i>	 MUSZLA <i>Dobry dowódca, wytrwały podróżnik</i>	 PIES <i>Odwaga, wierność, lojalność</i>	 SREBRNY LUB BIAŁY <i>Szczerść, spokój</i>
 POTEGA MILITARNA <i>Hart, męstwo</i>	 RĘKA <i>Wiara, szczerść, sprawiedliwość</i>	 ŁAŃCUCH <i>Symbol honoru i obowiązku</i>	 PURPUROWY <i>Godność królewska, sprawiedliwość</i>
 KRZYŻ ŚW. ANDRZEJA <i>Stanowczość, determinacja</i>	 ROMB <i>Uczciwość, wierność, szlachetne pochodzenie</i>	 LEW <i>Pokój, odwaga, także wielki wojownik</i>	 RDZAWY <i>Zwycięzca, opanowanie w bitwie</i>
 PAS WOJSKOWY <i>Honor</i>	 KOTWICA <i>Nadzieja</i>	 KOŃ <i>Gotowość, obowiązkowość</i>	 NIEBIESKI <i>Siła albo wierność</i>
	 SŁOŃCE <i>Chwała, splendor, władza</i>		 POMARAŃCZOWY <i>Szumsna ambicja</i>
	 WIEŻA <i>Majestat, światowość, bogactwo</i>		 ZIELONY <i>Nadzieja</i>
			 CZERWONY <i>Wojownik</i>

MATERIAŁY DLA NAUCZYCIELI

Podróż „Wędrowca do Świt”: Wskazówki dla nauczycieli klas 5-6 szkoły podstawowej i klas 1-2 gimnazjum

Sources: MAREL (Mid-continent Research for Education and Learning), NCTE/IRA, NCSS, NAEP

Zakres programowy	Umiejętności uczniów	Ćwiczenie 1	Ćwiczenie 2	Ćwiczenie 3	Ćwiczenie 4
Wykorzystanie umiejętności czytania do zrozumienia i interpretacji różnych tekstów	Zrozumienie procesu rozwoju osoby by ukazanego w dziele literackim	X			X
	Wykorzystanie umiejętności czytania do zrozumienia różnych tekstów	X	X		X
	Zrozumienie sposobów wykorzystania języka w tekstach literackich	X			X
	Użycie ogólnych zasad i strategii procesu czytania	X	X		X
	Inicjowanie, potwierdzanie i korygowanie prostych przewidywań co do treści tekstu	X	X		
	Zrozumienie zamiaru autora			X	X
Poznanie cech map, globusów i innych geograficznych narzędzi i technik	Poznanie podstawowych elementów map i globusów		X		
Poznanie podstawowych pojęć i symboli używanych w sztukach wizualnych	Poznanie różnych tematów i symboli, za pomocą których artyści przekazują swoje idee			X	

NAUCZYCIELU! Chcesz pogłębić swoją wiedzę na temat „Opowieści z Narnii” i wykorzystania ich w procesie nauczania? Spróbuj sięgnąć do tych źródeł:

- Colin Duriez: *Przewodnik po Narnii*. Przełożył Jan J. Franczak. Wydawnictwo M, Kraków 2005
- Leland Ryken, Marjorie Lamp Mead, *Przez starą szafę. Przewodnik dla miłośników Narnii*. Przełożył Kazimierz Bocian. Wydawnictwo Esprit, Kraków 2005.
- J.E. Kirk: *Tajemnica starej szafy*. Przełożyła Małgorzata Hesko-Kołodziejska. Wydawnictwo Media Rodzina, Poznań 2005
- Danuta Anusiak: *Opowieści z Narnii. Część 1. Opracowanie, analiza, streszczenie*. Wydawnictwo Edukacyjne Literat, Międzyrzecz 2009
- *Lew, czarownica i stara szafa* DVD; *Książę Kaspian* DVD

PRZECZYTAJ ZANIM ZOBACZYSZ! Poznaj świat Narnii we wszystkich siedmiu tomach „Opowieści z Narnii” C. S. Lewisa, wydanych przez Wydawnictwo Media Rodzina:

Lew, czarownica i stara szafa

Książę Kaspian

Podróż „Wędrowca do Świt”

Srebrne krzesło

Koń i jego chłopiec

Siostrzeniec czarodzieja

Ostatnia bitwa

FILMOGRAFIA Reżyseria: Michael Apted; produkcja: Mark Johnson, Andrew Adamson i Philip Steuer; dyrektor produkcji: Douglas Gresham i Perry Moore; scenariusz: Christopher Markus, Stephen McFeely i Michael Petroni; **GŁÓWNI AKTORZY** Lucja: Georgie Henley Edmund: Skandar Keynes Kaspian: Ben Barnes Eustachy: Will Poulter Rycypisk: Simon Pegg